

**JAMHUURIYADDA
SOMALILAND**

**REPUBLIC OF
SOMALILAND**

**XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
SOLICITOR GENERAL OFFICE**

FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE

النشرة الرسمية لجمهورية صومالييلاند

Sannadkii 11aad

Cadad Gaar ah

*Tariikhda Daabacada
26/03/2022*

**WAX-KA-BEDDELKA IYO KAABISTA
XEERKA LA-DAGAALLANKA
MAAN-DOORIYAHA
XEER LR.21/2020**

**Email: garyaqaankaguud@gmail.com
Web: www.garyaqaankaguud.com**

Xafiiska Madaxweynaha

Sum: JSL/XM/WM/222-623/012021

Taar: 18/01/2021

Wareegto Madaxweyne

Dhaqan-galka Wax-ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka **La'dagaalanka Maan-dooriyaha, Xeer Lr.21/2021**

Markaan Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markaan Arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markaan Arkay: Go'aanka Golaha Wakiillada, Go'aan Lr. GW/KF-44/876/2021, ee ku taariikheysan 04/01/2021, ee ay ku ansixiyeen Wax-ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka La'dagaalanka Maan-dooriyaha, Xeer Lr.21/2021;

Waxaan soo-saaray;

Dhaqan-galka Wax-ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka La'dagaalanka Maan-dooriyaha, Xeer Lr.21/2021.

Allaa Mahad Leh

Muuse Biixi Cabdi

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Ref: GW/G/KF-441876/2021

Date: 04/01/2021

Ujeedo: Go'aanka Ansixinta Wax ka badelka iyo Kaabista Xeerka La-dagaallanka Maan-dooriyaha Xeer Lr. 21/2021

GOLAHA WAKIILADU

Markuu Arkay:-

Qodobbada 5aad, 16aad(4)aad iyo 128aad(1)aad ee Dastuurka oo ku saabsan in Shareecada Islaamku saldhig u tahay Xeerarka & Shuruucda JSL lagaga dhaqmayo, wixii ka soo horjeedaana yahay waxba kama jiraan.

Markuu Arkay:-

In maan-dooriyuhu halis wayn ku yahay amniga dalka, sidoo kalana saamayn taban ku leeyahay koboca dhaqaalaha, akhlaaqiyaadka iyo dhaqanka suuban ee bulshada.

Markuu Aqoonsaday:-

In maan-dooriyuhu si baaxad leh u soo galo dalka sidoo kalana isticmaalkiisu uu aad ugu sii fidayo qaybaha bulshada gaar ahaan da'yarta, kaasi oo keeni kara dhibaatooyin isugu jira amniga, dhaqaalaha iyo akhlaaqda bulshadaba.

Markay U Caddaatay

In xeerka hadda jira aanu dhigayn ciqaab ku filan in lagu xakameeyo soo galinta iyo ka ganacsiga maan-dooriyaha, sidaa daraaddeed loo baahan yahay in ciqaab culus oo ku filan la saaro dadka ku kaca soo galinta, isticmaalka iyo ka ganacasiga maan-dooriyaha.

Markuu Arkay:-

Soo jeedinta Xukuumadda ee Wax ka badal iyo Kaabis in lagu sameeyo Xeerkaa la-dagaallanka Mukhadaraadka Xeer **Lr. 21/2001**

Markuu u codeeyay:-

Ansixinta Xeerka Hay'adda Caymiska **Kal-fadhiga 44aad ee Fadhigiisi 24aad** taariikhduna ahayd **4/01/2021** oo ay goob joog ahaayeen **(43)** Mudane oo ka mida mudanayaasha Golaha Wakiilada.

WUXUU

Cod aqlabiyad ah **38 cod** oo gacan taag ah ku Ansixiyay **wax-ka-badelka iyo kaabista Xeerka la-dagaalanka maandooriyaha (Xeer Lr. 91/2021)**, halka diiday aanay jirin, **afar (4)** mudane-na ka aamuseen **Gudoomiyuhuna muu codayn** sida caadada ah.

ALLAA MAHAD LEH

C/risaaq Siciid Ayaanle

Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada

Baashe Maxamed Faarax

Guddoomiyaha Golaha Wakiilada

GOLAHA WAKIILADA

- Markuu Arkay: -** Qodobbada 5^{aad}, 16^{aad} (4), 128^{aad} (1)^{aad}, ee Dastuurka oo ku saabsan in Shareecada Islaamku saldhig u tahay Xeerarka & Shuruucda JSL lagaga dhaqmayo, wixii ka soo horjeedana yahay waxba kama jiraan.
- Markuu Arkay: -** In maan-dooriyuhu halis wayn ku yahay amniga dalka, sidoo kalana saamayn taban ku leeyahay koboca dhaqaalaha, akhlaaqiyaadka iyo dhaqanka suuban ee bulshada.
- Markuu Aqoonsaday: -** In maan-dooriyuhu si baaxad leh u soo galo dalka sidoo kalana isticmaalkiisu uu aad ugu sii fidayo qaybaha bulshada gaar ahaan da'yarta, kaasi oo keeni kara dhibaatooyin isugu jira amniga, dhaqaalaha iyo akhlaaqda bulshadaba.
- Markay Caddatay: -** U In xeerka hadda jira aanu dhigayn ciqaab ku filan in lagu xakameeyo soo gelinta iyo ka ganacsiga maan-dooriyaha, sidaa daraadeed loo baahan yahay in ciqaab culus oo ku filan la saaro dadka ku kaca soo gelinta, isticmaalka iyo ka ganacsiga maan-dooriyaha.
- Markuu Arkay: -** Soo jeedinta Xukuumadda ee Wax ka badel iyo Kaabis in lagu sameeyo Xeerkii la-dagaalanka Mukhadaraadka Xeer Lr,21/2001.

Wuxuu Ansixiyay

Wax Ka badelka iyo kaabista Xeerka La-dagaallanka Maan-dooriyaha Xeer Lr.21/2021

QODOBKA 1^{AAD}

MAGACA XEERKA

Xeerkan waxa loogu yeedhayaa **Xeerka la-dagaalanka Maan-dooriyaha (Xeer Lr.21/2020)**

QODOBKA 2^{AAD}

EREY-BIXINTA

- Maan-dooriye-** waxaa loola jeedaa shay kasta oo Isticmaalkiisu bedelo xiska aadamaha oo Keeni kara sakhrad muddo dheer ama Muddo gaaban sifo kasta ha lahaadee.
- Caadayste: -** Waxa loola jeedaa Qof kasta oo qabatimay isticmaalka maan-dooriye ee xeerkan lagu mamnuucay isticmaalkiisa iyo **Ganacsigiisa ee ay Maxkamad horteed kaga cadaato hal mar iyo wax ka badan**
- Isticmaal Maan-dooriye:** Waxaa loola jeedaa sifo kasta oo loo qaato maandooriye sida cabid, qiijin, ursasho, turqid irbad, isku mudis, shidasho, ama cunid, Nuugis, jiqis, buufin, iyo qaab kasta oo loo isticmaalo Maandooriye.
- Gaadiid: -** waxaa loola jeeda wax kasta oo qaada Maandooriye sida gawaadhida, diyaarada iyo Markab ama doon, **Awr, Dameero, Fardo, iyo wax kasta oo lagu qaado maan-dooriye**
- Maxkamadda: -** waxaa loola jeedaa Maxkamadda awooda u leh ka gaadhista go'aan faldanbiyee dhacay oo uu jideeyay xeerkan.
- Jeedalid: -** waxaa loola jeeda karbaash ciqaab ah oo shareecadda Islaamku banaysay.
- Jeedal: -** waxaa loola jeedaa shayga ama aallada loo adeegsanayo karbaashka xadka shareecada islaamku banaysay.

Qodobka 3^{AAD}

CIQAABTA KA DHALANAYSA ISTICMAALKA MAAN -DOORIYE

- 1) Qofkii isticmaala maandooriye ee ay maxkamad horteed kaga cadaato waxa lagu ciqaabayaa karbaash dhan afartan (40) jeedal iyo ciqaab xadhig ah oo dhan **2 sano ilaa 3 sanadood** oo xadhig aan iib lahayn ah.
- 2) Qof kasta oo ku isticmaala maan-dooriye meel fagaare ah, dadweynaha u furan, sakhrad ku muuja meel fagaare ah ama dadweynaha u furan oo ay Maxkamad horteed kaga caddato waxa lagu ciqaabayaa ciqaabta ku xusan faqradda 1aad ee qodobkan iyo ganaax dhan **5,000,000sl. Shilin ilaa 10,000,000 sl**, shilin oo haddii uu bixin waayo loogu bedalayo xadhig u dhigma.
- 3) Qofku haddii uu yahay mid caadaystay isticmaalida maan-dooriyaha waxa lagu ciqaabayaa karbaash dhan afartan (40) jeedal ama/iyo ciqaab xadhig ah oo dhan **3 sano ilaa 5 sanadood** oo xadhig aan iib lahayn.
- 4) Caadayste waxa loo aqoonsanayaa qof kasta oo ay maxkamad horteed kaga caddatey isticmaal maandooriye laba jeer ugu yaraan iyo wixii ka badan.

- 5) Qofkasta oo siiya maan-dooriye qof da'diisu ka yartahay 15 sano ama qof xiskiisu dhiman yahay oo ay maxkamad horteed kaga caddaato waxa lagu ciqaabayaa xadhig dhan **5 sanno ilaa 8 sannadood** oo aan iib lahayn.
- 6) Qofkasta oo u qariya qof kale shay maan-dooriye ah ama cunto ugu dara oo ay maxkamad horteed kaga caddaato waxa lagu ciqaabayaa ciqaabta ku xusan faqradda 4aad ee qodobkan.
- 7) Qofkasta oo ku khasba qof kale shay maan-dooriye ah oo ay maxkamad horteed kaga caddaato waxaa lagu ciqaabayaa xadhig dhan **7 sanno ilaa 10 sannadood** oo aan iib lahayn.
- 8) Qofka daawo ahaan dakhtar la aqoonsanyahay u siiyo ama ugu mudo shay maan-dooriye xeerkan u aqoonsaday ciqaabaha Qodobkan laguma xukumayo marka la cadeeyo in dakhtar la aqoonsanyahay dawo ahaan u siiyey.

QODOBKA 4^{AAD}

CIQAABAHA KA GANACSIGA, SAMAYNTA HAYSASHADA, BEERISTA SOO GALINTA MAAN-DOORIYE

- 1) qofkasta oo dalka soo galiya, beera, sameeya, ka ganacsada ama si uun u haysta maan-dooriye uu ka ganacsanayo oo ay maxkamad horteed kaga caddaato waxaa lagu ciqaabayaa xadhig dhan **5 sanno ilaa 15 sannadood** oo aan iib lahayn.
- 2) Maxkamaddu waxay amraysaa in la baabiiyo ama la gubo dhamaan maa-dooriyihii la qabtay, kii la beeray, qalabkii lagu beeray ama lagu sameeyey.
- 3) Wadaha gaadiidka dalka soo galiya maan-dooriye nooc kasta oo uu yahay (mid dhul, cir iyo bad) ee ay maxkamad horteed kaga caddaato waxa lagu ciqaabayaa ciqaabta ku xusand qodobka faqradda 1^{aad} ee qodobkan.
- 4) Gaadiidka lagu qabtay maa-dooriye ee ay maxkamad horteed kaga caddatay waxa marka koowaad lagu ciqaabayaa ganaax lacageed oo dhan 20% **qiimaha gaadiidka**, Marka labaad waxa lagu ganaaxayaa 50% **qiimaha gaadiidka** marka saddexaad waa lala wareegayaa.
- 5) Qofka Mas'uulka ah degan guriga (dhismaha) lagu iibiyo Maan-dooriye ee ay maxkamad horteed kaga caddaato waxa lagu ciqaabayaa ciqaabta ku xusan faqradda 1aad ee Qodobkan iyadoo digniin qoraal ahna la siinayo marka koowaad mulkiilaha guriga, marka labaad ee lagu helo waxa mulkiilaha guriga lagu ganaaxayaa 2% **qiimaha guriga**, marka saddexaad ee lagu helo waxa lagu ganaaxayaa 5% **qiimaha guriga**, marka afraad ee lagu helo waa lagala wareegayaa dhismaha.
- 6) Qofkasta oo kale oo degan guriga oo ka qayb qaata qarinta, qaybinta iyo iibinta maan-dooriyaha waxa lagu ciqaabayaa 3 ilaa 5 sanno.

QODOBKA 5^{AAD}

GACANSIINTA IYO KA QAYB QAADASHADA SOO GELINTA MAAN-DOORIYE

qofkasta oo ka gacansiiya, jidmariya, qariya ama si uun uga qayb qaata soo galinta maan-dooriye oo ay maxkamad horteed kaga caddaato waxa uu mutaysanayaa ciqaab xadhig ah oo dhan (5-10 sannadood) oo aan iib lahayn.

QODOBKA 6^{AAD}

BEDELAAD IYO LAALID

Xeerkani wuxuu badalayaa qodobada 411,412,413,414,

415,416,417,342 iyo 343 ee Xeerka ciqaabta Guud, waxa kale oo uu laalayaa Xeerkani Xeer kasta oo ka soo horjeeda.

QODOBKA 7^{AAD}

DHAQAN-GALKA

Xeerkani wuxuu dhaqan-gelayaa Marka Labada Gole ee Baarlamaanka (Golaha Guurtida iyo Galaha Wakiiladu) Ansixiyaan, Madaxweynaha Jamhuuriyadda Soomalilandna saxcexo, faafinta rasmiga ahna lagu soo saaro.

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada JSL

Md. Baashe Maxamed Faarax
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL

